

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 259

van **FREYA SAEYS**

datum: 5 januari 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Woonzorgcentra (wzc's) - Vroegtijdige zorgplanning

Het decreet van 15 februari 2009 betreffende de woonzorg bepaalt bij de gebruiksgerichte werkingsprincipes dat het woonzorgcentrum oog heeft "voor de hele zorgsituatie inclusief de vroegtijdige zorgplanning, de palliatieve zorg en de levenseindezorg en dit met respect voor het zelfbeschikkingsrecht van de gebruiker". Dat betekent dat een woonzorgcentrum of een groep van assistentiewoningen geen opname- of ontslagcriteria kan hanteren die betrekking hebben op de door de gebruiker geëxpliciteerde voorkeuren met betrekking tot bijvoorbeeld euthanasie. In de toelichting bij dat decreet wordt duidelijk gesteld dat bewoners gedomicilieerd zijn in het woonzorgcentrum of assistentiewoning, dat dit hun thuis is en dat zij in hun kamer of woongegelegenheid de grootst mogelijke vrijheid genieten. De woonzorgcentra kunnen die vrijheid enkel beperken omwille van organisatorische redenen.

Met andere woorden, de bewoner heeft de vrije keuze van arts en ook al heeft het woonzorgcentrum of de groep van assistentiewoningen zijn eigen visie op het levenseinde, het kan niet tussenkomen in de 'colloque singulier' tussen de arts en de patiënt die een verzoek heeft gedaan tot uitvoering van euthanasie in zijn woongegelegenheid. Op dat moment is uiteraard de wet op de euthanasie van toepassing die een aantal zorgvuldigheidsvereisten bevat en die ook duidelijk de gewetensvrijheid van de arts omschrijft.

Onder vroegtijdige zorgplanning verstaat het decreet een continu en dynamisch proces van reflectie en dialoog tussen de gebruiker, zijn naasten en de zorgverlener(s), waarbij toekomstige zorg- en ondersteuningsdoelen besproken en gepland kunnen worden die de besluitvorming bevorderen op het ogenblik dat de gebruiker niet meer in staat is zijn wil te uiten. De bezorgdheid bestond dat bij de totstandkoming van deze voorafgaande zorgplanning er een klimaat van respect voor de keuze van de bewoner zou bestaan, gelet op de kwetsbaarheid van de mensen waarover we het hier hebben. Een kwaliteitskader werd ontwikkeld voor de bepaling van een zorginspectieconcept daarrond.

1. Wordt bij een inspectie van een woonzorgcentrum systematisch het beleid met betrekking tot vroegtijdige zorgplanning geïnspecteerd? Zo ja, wat zijn de eerste resultaten?
2. Worden in woonzorgcentra cijfers bijgehouden met betrekking tot de levenseindezorg (hoeveel patiënten die overlijden hebben palliatieve zorg genoten, hoeveel hebben euthanasie ontvangen)? Zo ja, hoeveel van de in 2020 overleden patiënten zijn overleden als gevolg van euthanasie en hoeveel van de overleden patiënten hebben

palliatieve zorg genoten, en hoeveel overlijdens werden voorafgegaan door palliatieve sedatie?

ANTWOORD

op vraag nr. 259 van 5 januari 2021

van **FREYA SAEYS**

1. De vroegtijdige zorgplanning, de palliatieve zorg en de levenseindezorg hebben inderdaad hun plaats gekregen in het woonzorgdecreet van 2009 en werden in het uitvoeringsbesluit van het woonzorgdecreet van 2019 verder geëxpliciteerd.

Het jaar 2020 was, zoals we weten, een uitzonderlijk jaar waarin covid-19 zeer veel aandacht vroeg. Het team dat de woonzorgcentra inspecteert heeft zich gefocust op opvolging van de coronamaatregelen en op ondersteuning van het team infectieziektebestrijding. Hierdoor werden de werkzaamheden op het vlak van reguliere inspectie (en ook het ontwikkelen van inspectie-instrumenten) on hold gezet. Ook de start van de ontwikkeling van het instrument om de vroegtijdige zorgplanning te bevragen is hierdoor naar een latere datum verschoven.

Vanaf juli 2020 is het team gestart met inspecties bij de WZC om na te gaan of ze voldoende waren voorbereid op een tweede golf of opflakkingen van besmettingen met covid-19. Tijdens die inspecties was één van de bevroagde items of er een vroegtijdige zorgplanning was opgemaakt voor de bewoners. Het was een aanzet om het woonzorgcentrum attent te maken op het belang van het tijdig opstellen van een vroegtijdige zorgplanning.

2. In de huidige indicatoren die door het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) worden verzameld bij de Vlaamse woonzorgcentra worden geen data opgevraagd met betrekking tot de levenseindezorg (hoeveel patiënten die overlijden hebben palliatieve zorg genoten, hoeveel hebben euthanasie ontvangen). De indicator die het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg wel meet is het aantal bewoners dat in de desbetreffende meetperiode een plan voor de zorg rond het levenseinde had ten opzichte van het totaal aantal aanwezige bewoners op dat moment.

Gemiddeld heeft ongeveer 56% van de bewoners een plan voor de zorg rond het levenseinde. Dit percentage stijgt de laatste vijf jaren jaarlijks met 4%.